

Milí bratři, milé sestry, před jedenácti lety jsem poprvé v životě dostal příležitost kázat Boží slovo. Oderský sbor svolil, abych se - ve svých 21 letech, po prvním ročníku studia teologie – postavil za kazatelnu. Termín svého prvního kázání jsem věděl téměř tři měsíce dopředu. A pilně jsem se připravoval! Jen asi 14 dní jsem vybíral biblický text. A byl to právě tento dnešní úsek z Ježíšova Kázání na hoře, který jsem tehdy na modlitbách vybral: *Nesud'te, abyste nebyli souzeni.*

I přesto, že jsem si tenkrát myslel, kdoví jaké kázání jsem nenapsal, z dnešního pohledu to asi nebylo nic moc. Člověk se přece stále vyvíjí, učí, mění, nabývá nových zkušeností a poznatků – o Pánu Bohu, o Bibli, o člověku. Ale jedna věc se jistě nezměnila: Nenačil jsem se ani za těch jedenáct let brát smrtelně vážně to dnešní Ježíšovo varování: *Nesud'te, abyste nebyli souzeni.* Možná na tato Ježíšova slova jsem schopen – díky Bohu! – napsat lepší kázání. Ale nesoudit své bližní: v tom mám stejně velké nedostatky, jako jsem měl tehdy.

A Ježíš to ví. On moc dobře ví, že uposlechnout tato jeho slova není žádná legrace. Že to je tvrdá, celoživotní práce – nesoudit druhé lidi. Pán Ježíš totiž doslova říká: *Přestaňte s tím souzením. Přestaňte soudit své blízké.* Tedy: Já vím, že soudíte. Tak toho nechejte. Náš Spasitel zde neříká: Kdybyste náhodou, miláčkové, dostali někdy chuť soudit druhé, raději si to rozmyslete. Určitě to neděláte, druhé jistě nesoudíte, tak se do toho pro jistotu nikdy nepouštějte. Ne! Ježíš říká: *Vím, že soudíte druhé - ať už nahlas, nebo jen v duchu. Vím, že s tím máte problémy, že právě toto je vaším velkým pokušením. Ale přestaňte s tím!*

A to už nemůžeme nikde o nikom nic povídat? To už nesmíme nikdy nikomu nic říct? Tak to Ježíš jistě nemyslel. To by se hodilo do krámu mnohým sborům, ve kterých si každý žije, jak chce a nechává žít druhé, jak oni chtějí. Hlavně se nemíchat do záležitostí svých bratrů a sester! Hlavně nenarušovat jejich život. I kdyby žili ve zjevném hříchu, je to jejich věc. A navíc: Kdo jsem já, abych jim domlouval, abych je napomínal, abych je přiváděl zpět k Bohu?

Bratři a sestry, to je špatný závěr. To po nás Ježíš rozhodně nechce, aby si každý žil, jak sám uzná za vhodné – hlavně že se neplete do života svým souvěrcům. Takovou církev, kde se každý stará jen o sebe, kde tím pádem panuje plytká pohodička a falešný klídek, protože nikdo nic neřeší – takovou církev si Kristus jistě nepřeje.

Vždyť Ježíš sám napomínal své bližní. Třeba učedníky častoval slovem „malověrní“, „vy, kteří máte malou víru“ (Mt 16,8). A farizeje a zákoníky nazýval dokonce „hady“, „zmijemi“ (Mt 23,33). *Ale to byl přece Ježíš*, mohli byste namítnout. *Ten si to mohl dovolit.* Před Ježíšem ovšem proroci po celá staletí drtili Božím slovem izraelský lid. A po Ježíšovi apoštolové. A dokonce mezi sebou. Apoštol Pavel třeba otevřeně napomínal apoštola Petra za jeho pokřtěctví (Ga 2,9-14). A nakonec: Přece sám Ježíš nás výslovně nabádá, abychom své bratry a sestry kárali, a také abychom se sami nechali svými bratry a sestrami napomenout. *Když tvůj bratr zhřeší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra.* (Mt 18,15) V čem je tedy rozdíl? Neprotiřečí si Pán Ježíš? Dnes: *Nesud'te, abyste nebyli souzeni.* Zítra: *Jdi a pokárej svého bratra.* Nesmíme plést dohromady hrušky s jablky. Nesmíme zaměňovat souzení a napomínání. Pán Ježíš odsuzuje souzení. Ale doporučuje napomínání. Pán Ježíš zakazuje souzení. Ale prikazuje napomínání.

V čem se to od sebe liší? Za prvé: když soudím, odsuzuji celého člověka. A soudit člověka v tomto případě znamená upřít mu místo před Bohem. Souzení je tedy totéž co zatracení. Naopak když napomínám, napomínám svého bratra kvůli jeho hříšným skutkům. Nehodnotím jeho, jakožto člověka, ale jen jeho zjevné skutky. A napomínám jej proto, aby se těchto hříšných skutků zbavil, aby činil pokání, a aby zase byl Bohu blíž.

Za druhé: když soudím, soudím proto, abych poukázal na vlastní dokonalost. Abych ukázal na to, že já jsem lepší, zbožnější, pracovitější, Pánu Bohu oddanější. Třeba takto: *Bratře XY, budu se za tebe modlit. Protože ty jsi ještě daleko od Boha a (na rozdíl ode mě) máš co dohánět.* Soudím druhé lidi proto, že jsem sobec. A na cizí slabosti chci přizívit svůj vlastní dokonalý obraz. Ať už před svým svědomím, před druhými, nebo před Bohem. Tedy z poklesků druhých lidí, které soudím, mám vlastně radost – byť tu radost dobře schovám ve svém nitru.

Naopak když napomínám svého bratra, napomínám jej kvůli němu samému. Z lásky k němu. Kvůli jeho užitku a prospěchu. Rozhodně ne kvůli sobě. Z hříchu svého bližního je mi tedy smutno a chci mu pomoci, aby se této zátěže zbavil. A za třetí: když soudím, soudím na základě své samospravedlnosti. Tedy ani by mě nenapadlo, že by ten souzený mohl soudit mě. Za co? Vždyť já jsem přece čistý - na rozdíl od něj. Tak třeba: *To si říká křesťan? Takhle nalitý jít večer z hospody? Je nám všem jen pro ostudu.* Není nic těžkého takový soud pronést, navíc když ten, kdo soudí, sám s alkoholem problémy nemá. Ale že ten „soudce“ pravidelně sleduje porno – to ten opilý bratr jistě nikdy nezjistí.

Ale když napomínám svého bratra, napomínám jej s vědomím, že zítra může on napomenout mě. Proto napomínám s pokorou – že i já jsem hříšník často lapený do ďáblových nástrah. Že i já potřebuji čas od času napomenout a uvést na správnou cestu života. Měli bychom si být více vědomi slov apoštola Pavla z listu Římanům: <sup>1</sup> *Proto nemáš nic na svou omluvu, když vynášíš soud, ať jsi kdokoli. Tím, že soudíš druhého, odsuzuješ sám sebe. Neboť soudíš, ale činíš totéž.* <sup>2</sup> *Víme přece, že Boží soud pravdivě postihuje ty, kteří tak jednají.* <sup>3</sup> *Myslíš si snad, když soudíš ty, kdo takto jednají, a sám činíš totéž, že ty ujdeš soudu Božímu?* <sup>21</sup> *Ty tedy poučuješ druhého, a sám sebe neučíš? Hlásáš, že se nemá krást, a sám kradeš?*

<sup>22</sup> Říkáš, že se nesmí cizoložit, a sám cizoložíš? Ošklivíš si modly, a věci z jejich chrámů bereš? <sup>23</sup> Zakládáš si na zákoně, a sám přestupováním zákona zneuctíváš Boha? <sup>24</sup> 'Jméno Boží je vaší vinou v posměchu mezi národy', jak stojí psáno. (Ř 2) Bratři a sestry, je velmi tenká hranice mezi souzením a napomináním. Ale věřím, že když k sobě jsme upřímní a modlíme se za to, rozdíl poznáme. Že nám Bůh dá poznat, kdy napomínáme a kdy soudíme.

Pán Ježíš nás sice dnes varuje, abychom nesoudili druhé. Ale zároveň nás Písmo vybízí k tomu, abychom jeden za druhého zápasili, abychom si nebyli lhostejní, abychom se vzájemně potěšovali, ale i kárali a napomínali před Boží tváří. Ale ještě blíže se zaměříme na to, co nám tak ostře dnes Ježíš zakazuje. Zopakujme si to: *Nesud'te, abyste nebyli souzeni. Neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám. Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ? Anebo jak to, že říkáš svému bratru: 'Dovol, ať ti vyjmu třísku z oka' - a hle, trám ve tvém vlastním oku! Pokrytče, nejprve vyjmi ze svého oka trám, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra.*

Bratři a sestry, soudit druhé je špatné hned ze tří důvodů.

Za prvé: Když soudíme druhé, zlehčujeme a znevažujeme tím svatého Boha. Jen Bůh je přece svrchovaným soudcem. Jen on jednou bude soudit - mě, tebe i celý svět. V listu Židům se praví: *Vždyť víme, kdo řekl: 'Já budu trestat, má je odplata.' A jinde: 'Pán bude soudit svůj lid.' Je hrozné upadnout do ruky živého Boha. (Žd 10,30-31)* Jen Bůh má k tomu mandát. Jen on je oprávněn soudit tento svět. Proto, že je jeho původcem, stvořitelem. A také proto, že do svého stvoření vidí lépe, než kdokoli jiný. A tak jeho soud bude nanejvýš spravedlivý. Jak Bůh sám říká: *Člověk se dívá na to, co má před očima, Hospodin však hledí na srdce. (1S 16,7)*

A tak když my soudíme druhé lidi, stavíme se na místo svatého Boha - se svými nedokonalými soudy. Bereme mu tak jeho práci. Představme si tuto situaci: váš blízký příbuzný přijde k úrazu. Třeba si vaše maminka, nebo babička zlomí nohu v krčku. A vy přijdete za lékařem, který ji má operovat a řeknete mu: *Pane doktore, se vši úctou, nemám ve vaše schopnosti úplnou důvěru. Na rovinu: Nejsem si jistý, že tu operaci provedete správně. Víte co? Dejte mi ten skalpel, nasad'te mi masku a rukavice a nechte to na mně. Na střední škole jsme taky brali biologii a něco už o lidském těle vím.*

Asi by si ten doktor pomyslel, že vám přeskočilo. Ale klidně by se mohl také urazit. Vždyť oproti nám všem ostatním doktoři na sobě tvrdě pracují řadu let, aby mohli provést byt' jen jednoduchý zákrok. Je to samozřejmě schválně vyhrocená představa. Ale zdá se mi, že v poslední době se obecně zvedá nedůvěra ve schopnosti doktorů - a kdekdo se cítí být schopen kritizovat jejich práci a jejich schopnosti, přestože o medicíně neví téměř nic.

Stejně tak se může nahněvat Hospodin, když děláme jeho práci za něj. Protože nikdy nemůžeme vynést úplně spravedlivý soud. A zároveň tím dáváme najevo, že Hospodinovým soudům moc velkou váhu nepřikládáme.

Druhá věc s tím souvisí: když soudíme druhé, snižujeme i je samotné. Člověk přece není věc, kterou bychom mohli do detailu prozkoumat. Nikdy nebudeme stoprocentně vědět, proč se náš bližní chová tak a tak, proč dělá zrovna to a to. Copak my víme s jistotou, že ten zmíněný opilý křesťan si za to může sám? Víme jistě, že třeba neprožil něco hrozného, co nikdy nikomu neřekl - a kvůli tomu pije? Nebo že k tomu má sklony v rodině a nedokázal proti tomu účinně bojovat?

Anebo jiný případ: Jeden bratr řekl svému kazateli: *Vím, že nejsi zbožný člověk. A jak to víš, otázal se překvapený kazatel. Vždyť se my dva skoro neznáme. Já to vím, odpověděl sebejistý bratr. Vždyť ty nenavštěvuješ modlitební setkání každou středu. A to ti stačí k tomu, abys soudil mou víru a zbožnost, opáčil překvapený a zarmoucený kazatel. Co když se modlím hodiny denně - ale ty, bratře, to jen nevíš?* Věty typu: *Vím, co jsi zač. Mám tě přečteného. Já už tě znám* - tyto věty snižují druhého člověka, připravují jej o jeho lidskost. Vždyť ani u svého mobilu často nevím, proč se mi pokazil. Jak to tedy mohu vědět o druhém člověku?

A do třetice: sami sebe zesměšňujeme, když druhé soudíme. Sami sebe shazujeme před druhými. Copak nemáš nic jiného na práci, člověče, než se pořád zabývat druhými lidmi? Copak ty máš tolik času - soudit a posuzovat druhé lidi? Už ses dnes modlil, třeba i za toho, kterého soudíš? Už jsi udělal všechnu svou práci, kterou musíš dnes zvládnout? Jak to, že na tuto činnost máš dost času a síly?

Anebo: Myslíš si, že všechny tvé hříchy a slabosti zůstanou utajeny před druhými až do soudného dne? Že se nikdo nic z toho, co o sobě víš jen ty sám, nikdy nedozví? Jak potom, samospravedlivý člověče, jak potom budou vypadat tebou vynesené soudy, až lidé nahlédnou do tvého života? A navíc - a to je úplně nejstrašnější - podle těch tvých soudů bude soudit jednou Bůh tebe.

Milí bratři, milé sestry, na závěr bych chtěl říct toto: Sud'te! Sud'te sami sebe - to nám radí Kristus. Vytahujme si ze svých očí trámy. Čiňme pokání. Litujme svých hříchů a odvracejte se od nich. A možná, až se opravdově budeme kát a dost se napláčeme sami nad sebou - možná pak budeme způsobit druhým pomáhat s jejich třískami.

A zároveň si každého dne připomínejme, že Ježíš Kristus, který nás všechny mohl spravedlivě odsoudit k věčnému zatracení, za nás zemřel a tím nám otevřel brány do věčného života. *Dej Bože, aby tato naše víra v Kristovu lásku k nám nejhlubším způsobem proměňovala náš vztah k druhým lidem. Amen.*